

ПАВЕЛ АПОСТОЛДЫҢ РИМДЕГИ СЕРКПЕГЕ САМАРАЗЫ

1

Ончо калыктарга Сүүнчилү Жар

¹Христос Иисустың кулы, кычырылган Павел апостолдон.

Мен Кудайдың Сүүнчилү Жарын жарлаарга тудулган эдим. ²Бу Жар керегинде башкыда Ол Бойының жарчылары ажыра Агару Чийимде сөзін берген. ³⁻⁴Бу Жар Оның Уулы – Иисус Христос Кайраканыс керегинде. Ол Давидтин угынан кижичилеп туулган ла агарулыктын тынынын күчиле тирилгени ажыра Кудайдың Уулы деп ачылган. ⁵Ол ажыра јакшылык алып, апостолдор боло бергенис, ончо калыктар Оның адына болуп Кудайга бүдүп, Ого уккур болзын деп. ⁶Бу калыктардың ортозында слер де, Иисус Христостыйы болорго кычырылган улус, јүрүп јадыгар.

⁷Слерге, Римде јүрген, Кудай сүүп турган, Оның агару калыгы болорго кычырылган ончо улуска, Кудай Адабыстан ла Иисус Христос Кайраканнан јакшылык ла амыр јетсин.

⁸Элден озо Иисус Христос ажыра ончогор учун Кудайымга алкыш-бийаным айдып турум, ненин учун дезе бүдүп турганыгар керегинде бастыра телекейде јарлалат. ⁹Кудай менин керечим: Оның Уулы керегинде Сүүнчилү Жар јарлап, Ого тынымла бажырып јүрүм. Слерди туркаары эске алынып, ¹⁰мүргүп, Кудайдың

табыла качан бирде слерге келер аргалу болойын деп, жаантайын сурайдым. ¹¹Агару Тыннан алган жайалтаны берейин, слерди тынгдайын деп, слерди көрүксип жадым. ¹²Өскөртө айтса, ортогордо болзом, бүдүп турганыс ажыра бой-бойыстан көкүдү аларыс, слер менен, мен слерден аларым.

¹³Слерди билзин деп турум, карындаштар: слерге көп катап келерге жазангам, же эмдиге жетире буудактарга учурагам. Слерге келип, өскө калыктардын ортозында чылап, слердин де ортогордо ижимнин турултазы болзын дегем. ¹⁴Мен еллиндерге ле өскө улуска, ойгорлорго ло неме билбестерге жарлыктаар учурлу. ¹⁵Анайдарда, мен керегинде айтса, слерге де, Римде жүрген улуска, Сүүнчилү Жар жарлаарга белен.

¹⁶Мен Сүүнчилү Жардан уйалбай жадым, ненин учун десе ол – Кудайдын күчи, ол бүдүп турган ончо улусты аргадайт: озо баштап иудейлерди, анайда ок еллиндерди. ¹⁷Бу Жар улусты бүткени ажыра ла онон көп бүдерине экелип, Кудай канайда актап турганын көргүзөт, бичилгенинче: *«Акту кижси бүдүй, тирү жүрер»*.

Улустың кинчеги

¹⁸Кудайды тообой, жаман эдип, жаманыла чындыкты жаба базып турган улуска тенгериден Кудайдын чугулы келип жат. ¹⁹Олор Кудай керегинде билетенин билип жадылар, ненин учун десе мыны олорго Кудай ачкан. ²⁰Көскө көрүнбес немелер – Онын мөнкү күчи ле кудайлыгы телекей жайалганнан ала иле көрүнөт. Олор Онын жайаганы ажыра аайлалат. Онын учун бу улус бойлорын актап, нени де айдып болбос. ²¹Олор Кудайды билип алып, Оны Кудайды чылап мактабадылар, Ого алкыш-бийанын айтпадылар. Карын, бойлорын куру санаа-шүүлтелерге берип койдылар. Мынан улам неме аайлабас жүректери карачкыга алдырган. ²²Бойлорын ойгор деп адап, тенеке болуп калдылар. ²³Өлбөс Кудайга бажыардын ордына өлүмдү кижидий, куштардый, төрт санду тындулардый ла жылып, жорголоп жүрер тындулардый сүр-кеберлерге бажырадылар.

²⁴Онын учун Кудай олорды жүректери күүнзеген быжарга берип койгон. Олор эди-кандарын бойлоры быжарсыдып, ²⁵Кудайдын чындыгын меке-төгүнге солыгандар, жайалган немелерди байлап, олорго бажыргандар. Жайаачыбыс десе үргүлжи чакка алкышту, аминь. ²⁶Бу учун Кудай олорды уйатту кычаларына берип койгон: олордын үй улузы эр улусла ары жанынан берилген колбуны жектеп,

ого удур кылынып жадылар. ²⁷ Анайда ок эр де улус үй улусла ары жанынан берилген колбуны жектеп, бой-бойлорун сүрекей күйнзейдилер: эр улус эр улусла уйатту немелер эдип, бойлорынын азып тургандары учун бойлорында бойлоры кезедү алып жадылар.

²⁸ Кудайды билип аларын керектебеген учун Кудай оларды сантескери санаага берип койгон. Онын учун олар этпести эдедилер. ²⁹ Олор чын эмес керектерле толо: ачыркайдылар, балыр кылык кылынадылар, күйүнедилер, өлтүредилер, өөркөждилер, мекелейдилер, коомойлоп жадылар, коптойдылар; ³⁰ куурмактажып жадылар, Кудайды жаман көрдилер, бойлорун тудунбайдылар, улуркайдылар, жакшыркайдылар, жаманды эдейин деп жүредилер, ада-энелеринин сөзүн укпайдылар; ³¹ тенексийдилер, сөзине турбайдылар, улуска килебейдилер, быйан этпейдилер. ³² Анайда кылынып турган улус Кудайдын чындык жасагыла өлүмгө турар деп билип, жагыста анайда кылынып турган эмес, же анайда кылынып турган улусты жарадып жадылар.

2

Ончозына Кудайдын жаргызы

¹ Анайдарда, кижиге, сен өскө улусты жаргылап жадын ба? Сен кемде болсон, акталбазын. Өскө улусты жаргылап турганынла бойынды бойын жаргылайдын ине, ненин учун дезе, өскө улусты жаргылап, бойын олар чылап ок кылынадын. ² Бис билерис, анайда кылынып турган улуска Кудайдын чындык жаргызы барын. ³ Кижиге, анайда кылынып турган улусты жаргылап, бойын олар чылап ок кылынып, Кудайдын жаргызынан кыйыжарым деп сананып турун эмеш пе? ⁴ Ол эмезе, Онын улу быйанзагын, жымжак ла чыдамкай болгонын жектеп жадын ба? Онын быйанзагы сени кинчегинди алынарына экелип турганын аайлабай жадын ба? ⁵ Же сен кедер, жүрегин Кудайга баштанбаган. Кудайдын чугулы келер ле Онын чындык жаргызы ачылар күнге бойына бойын чукул жууп жадын. ⁶ Ол кажы ла кижиге эткен керектерине көрө берер. ⁷ Жаантайын жакшы керектер эдип, макка, күндүгө ле өлбөскө жүткүп турган улуска мөңкү жүрүм берер. ⁸ Бойын сүйүп, чындыкка бакпай, жаманга беринип турган улуска – чукул ла аткыйланыш ийер. ⁹ Жаманды эдечи не ле кижиге ачу-корон ло кыйын-шыра ийер: озо баштап

иудейге, анайда ок еллинге. ¹⁰Жакшыны эдеечи не ле кижиге мак, күндү ле амыр ийер: озо баштап иудейге, анайда ок еллинге. ¹¹Кудай улусты ылгабай жат ине.

¹²Жасагы жок улус кинчек этсе, Жасак жокко ло өлүп калар. Жасакту улус кинчек этсе, Жасакла жаргыладар. ¹³Кудайдын алдында Жасакты угуп турган улус акту эмес, же Жасакты бүдүрүп турган улус акталар. ¹⁴Жасагы жок кара жандулар бүткен бүдүмиле Жасакка келижерин эдип жүрзе, оордо Жасак жок то болзо, бойлорына бойлоры жасак болуп жадылар. ¹⁵Мынызыла оор Жасактын некелтелери жүректеринде бичилгенин көргүзедилер. Мыны ок оордын санаазы керелейт: оор бойлорында шүүп, бойлорун бирде бурулайдылар, бирде актайдылар. ¹⁶Иисус Христос ажыра Кудай кижилердин жажытту керектерин жаргылаар күнде андый болор. Анайда мен Сүүнчилү Жарда жарлыктаган эдим.

Иудейлер ле Жасак

¹⁷Бат сен иудей деп аданадын, Жасакка иженедин, Кудайла мактанадын. ¹⁸Онын табын билерин, Жасактан үренип, эн артык дегенин ылгаштырып билерин; ¹⁹сен сокорлордын жедекчизи, карачкыда жүргендерге жарык, ²⁰керсү эместердин таскадаачызы, неме билбестердин үредүчизи болгоныга бүдүп жадын, ненин учун десе Жасак сеге толо билим ле чындык берет. ²¹Анайдарда, өскө улусты үредип, бойынды бойын үретпейдин бе? «Ууры этпе» деп жарлап, бойын уурданып жадын ба? ²²«Чайдам кылынба» деп айдып, бойын чайдам кылынадын ба? Чалулардан жескинген бойын, агарунын байын бузадын ба? ²³Жасакла мактанадын, же Жасакты бузуп, Кудайды уйатка түжүредин. ²⁴Айдарда, бичилгенинче, *слерден улам кара жандулар ортодо Кудайдын ады жамандалат.*

²⁵Жасакты бүдүрүп турган болзон, томдош тузалу, же Жасакты бузуп турган болзон, томдолгонын болбогон немедий. ²⁶Анайдарда, томдолбогон кижини Жасактын некелтелерин бүдүрүп турган болзо, Кудай оны томдолгон деп бодобос беди? ²⁷Бүткен бүдүмиле томдолбогон, же Жасакты бүдүрүп турган кижини сени жаргылабас беди? Сенде бичилген Жасак бар, сен томдолгон, же Жасакты бузуп жадын. ²⁸Чырайыла иудей болгоны, иудей эмес, эт-канда эдилген томдош — ол томдош эмес. ²⁹Же чын иудей — ол ич жаны андый болгоны, чын томдош жүректен эдилгени. Ол бичилген Жасакла эмес, же Тынла эдилген. Андый кижини улус эмес, Кудай мактаар.

3

Кудай чындык, кижги – төгүнчи

¹Анайдарда, иудей болорынын артыгы незинде, ол эмезе томдоштон кандый туза бар? ²Ончо жанынан артык. Элден озо неде дезе, олорго Кудайдын сөзи бүдүмжилелген. ³Олордын кезиги чындык эмес болзо, не? Мынызы Кудайдын чындыгын жоголтып болор бо? ⁴Жок туру! Кудай чындык, не ле кижги – төгүнчи, бичилгенинче: «*Ончо сөстөринде Сен акту болорун, жаргылазан, жеңип аларын*». ⁵Же чын эмес эдип турганыс Кудайдын чынын иле эдип турган болзо, не деерибис? Ол биске чугулын ийип, чын эмес эдип турган болор бо? (Мыны улустын шүүгени чилеп айдадым.) ⁶Жок туру! Ол чындык эмес болзо, телекейди канайып жаргылайтан? ⁷Же менин меке-төгүним Кудайдын чындыгын там иле эдип, Ого мак экелип турган болзо, мени кинчектүни чилеп не учун жаргылайтан? ⁸Айса, жакшы боло берзин деп, жаманды эдерис пе? Анайда бисти кезик улус жамандап, бого үредип жадыгар деп бурулайдылар. Андый улус жаргыга турары жолду.

⁹Анайдарда, не деерибис? Бис өскөлөринең артык айалгада ба? Эмеш те эмес. Иудейлерди де, еллиндерди де, ончозын кинчек бийлеп жат деп көргүскен инебис, ¹⁰бичилгенинче:

«Бир де акту кижги жок, бир де.

¹¹ *Айлап турган кижги жок, кем де Кудайды бедиребейт.*

¹² *Ончозы жолдон аскан, ончозы эш-немеге жарабас.*

Кем де жакшыны этпейт, кем де, бир де кижги.

¹³ *Олордын сөстөри өлүм ле чириш экелет.*

Тилдериле төгүндөп жадылар,

эриндеринде – жыланның короны.

¹⁴ *Оосторы ачу сөстөрлө, каргышла толо.*

¹⁵ *Буттары кан төгөргө жылгыр.*

¹⁶ *Жолдорунда бускалан ла кату-жобол артырып жадылар.*

¹⁷ *Амырдын жолдорун билгилебес.*

¹⁸ *Кудайдан айабай жадылар».*

¹⁹Бис билерис, Жасак ого багып турган улуска айдып турганын. Анайып айдар неме табылбай, бастыра телекей Кудайдын алдында бурулу боло берет. ²⁰Жасактын некеп турганын эткениле Кудайдын алдында кем де актанып болбос. Жасак ажыра кинчек ачылат ине.

***Јасакла эмес, Кудайга бүткенисле
аргадаларыс***

²¹ Је эмди Јасактан камаан јокко акту болор јолды Кудай улуска көргүзип берген. Ол керегинде Јасак ла јарчылар керелейт. ²² Кудай дезе Иисус Христоско бүткени ажыра бүдүп турган ончо улусты Бойынын алдында акту эдет. Мында башказы јок, ²³ ненин учун дезе, ончо улус кинчек эдип, Кудайдын магын керексинип јадылар. ²⁴ Ончозы Кудайдын јакшылыгыла тегинге акталадылар, ненин учун дезе оморды Иисус Христос јайымга садып алган. ²⁵ Кудай Оны тайылгага учурлаган, улус Ого бүткени ажыра Онын канынын шылтузында кинчектери ташталып, быйан алзын деп. Бойынын чындыгын көргүзерге, Онын анайда эткени ол. Башкыда эдилген кинчектерге ајару этпей, ²⁶ эмдиги де өйдө Бойынын чындыгын көргүзерге, чындык болорго ло Иисуска бүдүп турган улусты акту эдерге, Ол чыдашкан.

²⁷ Анайдарда, мактанар немебис кайда? Јоголтылып калган. Јасакты бүдүргени ажыра ба? Эткен керектер ажыра ба? Јок, Кудайга бүткени ажыра. ²⁸ Кижии Јасакты бүдүретениненг камаан јокко, бүткениле акталат деп бодоп јадыбыс ине. ²⁹ Кудай јангыс иудейлердийи бе? Ол кара јандулардыйи да эмес пе? Эйе, Ол кара јандулардыйи да. ³⁰ Кудай јангыс эмей. Ол бүдүп турган учун томдолгон до кижини, бүдүп турган болзо, томдолбогон до кижини актаар. ³¹ Анайдарда, бүдүп турган болзобыс, Јасакты јоголтып турганыс ол бо? Јок туру! Карын, Јасакты јөптөп јадыбыс.

4

Авраамнын Кудайга бүткени

¹ Айдарда, улу адабыс Авраам керегинде не деерибис? Бойы неге јединген? ² Ол эткен керектериле акталган болзо, мактанар аргазы бар. Је Кудайдын алдында эмес. ³ Чийим не дийт? – «*Авраам Кудайга бүткен, онын учун Кудай оны акту кижии деп адаган*». ⁴ Је иштеп турган кижиге јал – ол быйан эмес, карын, ол оны алар учурлу. ⁵ Иш этпей, је кинчектүни актаачы Кудайга бүдүп турган кижии, бүткени учун акту деп ададып јат. ⁶ Анайда Давид те эткен керектериненг камаан јокко Кудай акту деп адаган кижини кежиктү дийт:

«⁷ *Јарамас керектери таиталган, кинчектери јабылган улус кежиктү.* ⁸ *Кудай кинчектерин тоого албай турган кижги кежиктү.*».

⁹ Анайдарда, бу кежик томдолгон улустыйы ба, эмезе томдолбогон до улустыйы ба? Бис дезе Авраам бүде бергени учун оны Кудай акту кижги деп адаган дейдис. ¹⁰ Качан адаган? Томдолордон озо бо, эмезе сонгында ба? Сонгында эмес, томдолордон озо. ¹¹ Ол сонгында томдолгон. Бу темдек ол томдолордон озо бүткени учун акталганын көргүскен. Анайып Авраам бүдүп турган ончо улустын адазы боло берген. Олор томдолбогон до болзо, бүдүп турган учун, Кудай оморды да акту улус деп адап јат. ¹² Ол анайда ок томдолгон до улустын адазы боло берген. Олор јангыс та томдолгон эмес, је улу адабыс Авраамнын изиле барып, ол томдолордон озо бүткени чилеп бүткендер.

¹³ Кудай Авраамга ла онын калдыктарына телекейди энчи эдип берерим деген. Ол бу энчини Јасакты бүдүргени учун эмес, је бүдүп, акталганы ажыра берер болгон. ¹⁴ Јасакпыла јүрген улус энчи алып турган болзо, бүдетени темей, берген сөстө учур јок болор эди, ¹⁵ ненин учун дезе Јасак бойыла кожо Кудайдын чугулын экелет. Кайда Јасак јок, ол анда бузулбайт. ¹⁶ Онын учун Кудайдын берген сөзин Ого бүдүп алып јадылар. Бу сөс Авраамнын ончо калдыктарына Кудайдын быяаны ла ижемјилү эп-арга болуп јат. Јангыс та Јасакты бүдүрип турган улуска эмес, је Авраам бүткени чилеп бүдүп турган улуска. Авраам – ончобыска адабыс. ¹⁷ Бичилгенинче: «*Сени көп калыктардын адазы эдип койдым*». Ол өлгөн улуска јүрүм береечи, јок немени бар деп айдаачы Кудайга бүдүп, Онын алдында адабыс болуп јат.

¹⁸ Иженери јок то болзо, ол иженип ле бүдүп, «*Сенин калдыктарын андый көп болор*» – деп айдылганынча, көп калыктардын адазы боло берген. ¹⁹ Јүс јашка јууктажып калган кижинин эди-каны өлүмтик деп, Сарра карган, бала таппас деп аайлап та турза, ол Кудайга бүткенче болгон. ²⁰ Ол Кудайдын берген сөзине аланзыбай, бүтпей турганын көргүспеген. Карын, онон тын бүдүп, Кудайды мактап, ²¹ Ол күчтү, берген сөзин бүдүрер деп, бек бүткен. ²² Онын учун Кудай оны акту кижги деп адаган. ²³ «Акту кижги деп адаган» деген сөстөр јангыс та ого эмес, ²⁴ је биске де бичилген. Бис те, Иисус Кайраканысты тиргискен Кудайга бүдүп турган бойлорыс, акту деп ададарыс. ²⁵ Иисус бисти акталзын деп, јазыктарыс учун өлүмге берилип, тирилген.

5

Кудайла амыр

¹Анайдарда, бүдүп турганысла акту бололо, Иисус Христос Кайраканыс ажыра Кудайла амыр жүрүп жадыбыс. ²Христос биске бүдүп турганыс ажыра жакшылыкка кирер арга берген. Бу жакшылыкта жүрүп, Кудайдын магында туружарыска иженип турганысла мактанып жадыбыс. ³Жагыс та мыныла эмес, же кыйын-шырала да мактанып жадыбыс, ненин учун десе кыйын-шыра бисти чыдамкай эдип турганын билерис. ⁴Чыдажып турганыста, Кудай бисти ченейт, ченелгени – ижемжи берет. ⁵Ижемжи уйатка салбас, ненин учун десе биске берилген Агару Тын ажыра сүүш жүрекериске урулат.

⁶Темдектелген өйдө чине жок тужыбыста Христос Кудайга бүтпес бис учун өлгөн ине. ⁷Акту кижиче учун кем де өлөт эмеш пе. Айса болзо, жакшы кижиче учун кем де өлөргө тидинер? ⁸Же Кудай бисти сүүп турганын кинчектү тужыбыста Христос бис учун өлгөниле көргүзөт. ⁹Онын учун, анчада ла эмди, Онын каныла акталган бойлорыс, Ол ажыра Кудайдын чугулынан аргадаларыс. ¹⁰Өштүлөр болгон бойлорыс, Кудайла Онын Уулынын өлүми ажыра жарашкан болзобыс, анчада ла эмди, Оныла жарашкан сонгында, Онын Уулынын жүрүми ажыра аргадаларыс. ¹¹Жагыс та бу эмес, же Иисус Христос Кайраканыс ажыра Кудайдыгы болгонысла мактанып жадыбыс. Ол бисти Кудайла жараштырган.

Адам ла Христос

¹²Кинчек телекейге бир кижиче ажыра келген, кинчек ажыра өлүм келген. Анайып ончо улус өлүмдү боло берген, ненин учун десе ончозы кинчек эткен. ¹³Кинчек телекейде Жасактан озо до болгон. Же Жасак жок тушта кинчек тоого алылбайт. ¹⁴Өлүм десе баштапкы кижиче Адамнан ала Моисейге жетире бийлеген. Ол Кудайдын жакылтазын бускан Адам чылап кинчек этпеген улусты да бийлеген. Адам – эмди болотоннын теми.

¹⁵Же жазыктын эткенин Кудайдын сыйы эткениле түндеерге жарабас. Бир кижинин жазыгынан улам көп улус өлгөн болзо, анчада ла Кудайдын жакшылыгы ла сыйы бир Кижинин – Иисус Христостун жакшылыгы ажыра көп улуска артыктай берилет. ¹⁶Кудайдан

сый нени эдип турганын, бир жазык нени эдип турганын тундеерге жарабас. Бир кижинин жазыгы учун бурулаарга жаргы болгон, Кудайдан сый көп жазыктардан улусты акту эдерге берилген. ¹⁷ Бир кижиге эткен жазыктан улам өлүм бир кижиге ажыра бийлеген болзо, анчада ла Кудайдын жакшылыгынын байлыгын ла акталарга сый алып, тегинге акталып турган улус бир Кижиге – Иисус Христос ажыра жүрүмдө бийлеер. ¹⁸ Онын учун бир кижинин жазыгы ончо улуска жаргы экелгени чилеп, бир Кижинин акту кереги ончо улусты актап, оларго жүрүм берет.

¹⁹ Бир кижинин уккур эмези көп улусты кинчектү эткени чилеп, бир Кижинин уккур болгону көп улусты акту эдер. ²⁰ Жасак келерде, жазык көптөй берген. Кинчек көптөй берерде, жакшылык там көптөгөн, ²¹ кинчек бойыла кожо өлүмдө экелип, бийлей бергени чилеп, Кудайдын да жакшылыгы Иисус Христос Кайраканан ажыра бисти акту эдип, мөңкү жүрүм берерге бийлезин деп.

6

Кинчекке өлгөнүс, Христоско тирү

¹ Айдарда, не деерибис? Жакшылык арбындазын деп, кинчек эдип жүрерис пе? ² Жок туру! Бис кинчекке өлүп калганан. Айдарда, канайып кинчек эдип жүрерис? ³ Ончобис Христос Иисусла бирлик болорго креске түжеристе, Оныла кожо өлөргө креске түшкенисти билбей туругар эмеш пе? ⁴ Креске түжүп, Онын өлүминде кожо туружаачылар боло берип, Оныла кожо бойыбысты көмдис. Ол Аданын мактулу күчиле тирилгени чилеп, бис те жаңы жүрүмдө жүрели деп, анайда эткенис ол. ⁵ Ол чылап өлүп, Оныла кожо бириккен болзобис, Ол чылап тирилерис.

⁶ Бис билерис, жебрен кижиге болгон бойыбыс Оныла кожо кере тартылганын, кинчектү бойыбыс жок болзын деп, кинчекке кул болбойлы деп. ⁷ Өлүп калган кижиге кинчектен жайымдалганы ол ине. ⁸ Христоско кожо өлгөн болзобис, Оныла кожо жүрерис деп, бүдүп жадыбыс. ⁹ Бис билерис, тирилген Христос база өлбөс: өлүм Оны бийлебей жат. ¹⁰ Ол өлөрдө, кинчекке бир катап өлгөн, же жүрүп турганы Кудайга жүрүп жат. ¹¹ Анайып слер де, бойыгарды кинчекке өлүп калганыгар, же Христос Иисус ажыра Кудайга тирү деп бодогор.

¹²Анайдарда, кинчек өлүмдү эди-каныгарда бийлебезин деп, онын кычаларына бакпагар. ¹³Эди-каныгардын үйелерин жаманнын жепсели эдип, кинчекке бербегер. Онын ордына жүрүмге тирилген бойыгарды Кудайга беригер. Эди-каныгардын үйелерин слерди актайтан жепсел эдип Ого беригер. ¹⁴Кинчек слерди бийлебес, ненин учун дезе слерди Жасак эмес, жакшылык башкарат.

Кинчектин кулдары эмезис

¹⁵Анайдарда, не? Жасакка эмес, жакшылыкка башкартып жүрүп жадыбыс дейле, кинчек эдетенис пе? Жок туру! ¹⁶Кемге бойыгарды бактыртып, кулга берип турган болзогор, ол кижиге кул боло берип турганыгарды билбей туругар эмеш пе? Ол эмезе өлүмге барарга багадыгар, ол эмезе акталайын деп багадыгар. ¹⁷Башкыда кинчектин кулдары болгоныгар, же Кудайга баш, бойыгарды учурлаган үредүге бастыра жүрегерден бактыгар. ¹⁸Кинчектен жайымдалып, чын эдип жүрерге, Кудайдын кулдары боло бердигер.

¹⁹Бойыгар аайлап болбос учун мыны улустын шүүгени чилеп айдып турум. Башкыда жарамас керектер эдерге, эди-каныгардын үйелерин быjarга ла жарамаска кул эдип берген эдигер. Анайда эмди де, чындык керектер эдерге, бойыгарды Кудайга учурлайын деп, үйелеригерди бактырыгар.

²⁰Кинчектин кулдары болорыгарда, чынга бакпаганыгар. ²¹Ол тушта эткен керектеригердин турултазы кандый болгон? Эмди ол керектер учун слерге уйатту, ненин учун дезе олардын турултазы – өлүм. ²²Же эмди кинчектен жайымдалып, Кудайдын кулдары боло берип, агарулалып жадыгар. Мынын турултазы – мөнкү жүрүм. ²³Кинчектин жалы – өлүм ине, Кудайдан сый – Христос Иисус Кайраканыс ажыра мөнкү жүрүм.

7

Жасактан жайымдалдыс

¹Слерге, карындаштар, Жасакты билер улуска, айдып турум: кижиге тирү жүргенче, оны Жасак башкарып турганын билбейдигер эмеш пе? ²Айылду үй кижиге тирү жүрген өбөөниле Жасакла колбогон. Же өбөөни жада калза, ол өбөөниле колбогон Жасактан жайымдалат. ³Онын учун, өбөөни тирү жүрерде өскө кижиге барза, балыр

жүрүмдү үй кижиге болор. Же өбөөни жада калза, ол Жасактан жайым, өскө кижиге барып, балыр жүрүмдү үй кижиге болбос.

⁴Анайып слер де, карындаштарым: Христостун эди-каны ажыра Жасакка өлдигер. Слер тирилген Христостун болорго өлдигер. Анайып, Кудайга жарамыкту керектер эдер аргагар бар. ⁵Бүткен бүдүмисле жүреристе, Жасак ажыра ачылган кинчектү кычалар биске өлүмди экелерге, үйелеристе бойынын ижин эткен. ⁶Же эмди Жасакка өлөлө, бисти киженде туткан Жасактан жайымдалдыс. Бис бичилген Жасакка эмес, Тынга башкартып, Кудайга жангыдан жалчыланып жадыбыс.

Жасак ла кинчек

⁷Айдарда, не деерибис? Жасак – ол кинчек пе? Жок туру! Же Жасак эмес болзо, кинчек ол не дегенин билбес эдим. Жасак: «Күүнзебе...» – дебеген болзо, андый күүнзешти билбес эдим. ⁸Кинчек десе жакылтага тайанып, бойымда жүзүн-базын күүнзештерди ойгоскон. Жасак жокко кинчек жүрбей жат ине.

⁹Мен качан да Жасак жокко жүргем. Же жакылта табыларда, кинчек тынданып келген, ¹⁰мен десе өлүп калгам. Жүрүм берер жакылта меге чындаптан өлүм экелгени жарталган. ¹¹Кинчек десе жакылтага тайанып, мени төгүндөп, онын болужыла өлтүрүп койгон. ¹²Онын учун Жасак агару, жакылта агару, чын ла жакшы.

¹³Анайдарда, жакшы меге өлүм экелди эмеш пе? Жок туру! Карын, мыны кинчек эткен, ол кинчек чилеп ачыларга, жакшы ажыра меге өлүм экелген. Кинчек канча кире жаман болгону жакылта ажыра көргүзөргө, анайда болгону ол. ¹⁴Жасак тынга деп, бис билер инебис. Мен, эт-канду кижиге, кинчекке садылгам. ¹⁵Нени эдип тургам, аайлабайдым. Эдейин дегенди, этпейдим, нени көрөр күүним жок, оны эдедим. ¹⁶Этпейин дегенди эдип турган болзом, Жасак жакшы деп, жөпсинип жадым.

¹⁷Онын учун мыны мен эдип турган эмезим, же менде жүрген кинчек эдет. ¹⁸Мен билерим, менде, менин бойымда жакшы жүрбей жат. Менде жакшыны эдер күүн бар, же оны эдерге менде жакшы жок. ¹⁹Эдейин деген жакшыны, этпейдим, этпейин деген жаманды, эдедим. ²⁰Этпейин дегенди эдип турган болзом, мыны мен эдип турган эмезим, же менде жүрген кинчек эдип турганы ол.

²¹Анайдарда, жасакты көрүп турум: жакшыны эдейин деген бойымда жангыс жаман бар. ²²Ичимдеги кижиге Кудайдын Жасагына

сүүнип жат, ²³је эди-каным өскө жасакла жүрүп жат. Ол санаам жаралдып турган жасакка удур тартыжып, эди-канымдагы кинчектү жасакка мени олжолоп жат. ²⁴Бараксанды сени! Өлүмгө экелеечи бу эт-каннан мени кем жайымдаар? ²⁵Кудайымга алкыш-быйаным, Ол мыны Иисус Христос Кайраканыс ажыра эткен.

Анайдарда, мен бойым бойымнын санаамла Кудайдын Жасагына кул, је эди-канымла кинчектин жасагына кул.

8

Тынла агарулаган жүрүм

¹Анайдарда, эмди Христос Иисустын Бойында жүрген улусты жаргы бурулап болбос*. ²Христос Иисус ажыра жүрүм берип турган Тыннын жасагы мени кинчектин ле өлүмнин жасагынан жайымдаган. ³Эт-каннан улам күчин жылыткан Жасактын эдип болбогонун Кудай эткен. Ол кинчектү эт-каныбыстый эт-канду болгон Уулын кинчек учун тайылга эдип ийип, эт-кан эдип турган кинчекти бурулаган. ⁴Эт-канга эмес, Тынга башкартып жүрген бойыбыста Жасактын чындык некелтелери бүтсин деп, Кудайдын мынайда эткени бу.

⁵Эт-канга башкартып жүрген улус эт-каннын күүнин бүдүрейин деп, Тынга башкартып жүрген улус Тыннын күүнин бүдүрейин деп, сананып жадылар. ⁶Санаагарда эт-кан башкарып турган болзо, – ол өлүм, санаагарда Тын башкарып турган болзо, – ол жүрүм ле амыр, ⁷ненин учун десе эт-каннын күүнин бүдүрейин деп умзанып жүрген кижиге – Кудайга өштөш. Ол Кудайдын Жасагына бакпайт, ого багып та болбойт. ⁸Эт-канга башкартып жүрген улус Кудайга жарабас.

⁹Кудайдын Тыны бойыгарда жүрген болзо, слер эт-канга эмес, Тынга башкартып жүрүп жадыгар. Кемде Христостын Тыны жок, ол Оныйы эмес. ¹⁰Је Христос бойыгарда жүрген болзо, эди-каныгар кинчектен улам өлүмтик, тын десе акталганыгардан улам жүрүп жат. ¹¹Христосты тиргискен Кудайдын Тыны бойыгарда жүрген болзо, Оны тиргискен Кудай бойыгарда жүрген Тыныла слердин де өлүмдү эди-каныгарды тындандыгар.

* Кезик јебрен түрбектерде: «Христос Иисула кожо эт-канга эмес, Тынга башкартып жүрген улусты жаргы бурулап болбос».

¹² Анайдарда, карындаштар, бисте эт-кан алдында молју жок, ого бис башкартып жүрбес учурлу. ¹³ Эт-канга башкартып жүрзегер, өлүп каларыгар, эт-каннын кинчектү керектерин Тынла өлтүрсегер, тирү жүреригер. ¹⁴ Кудайдын Тынына башкартып жүрген ончо улус Кудайдын балдары болуп жадылар. ¹⁵ Слер ойто коркып жүрбес учурлу, слер кулданыштын тынын албадыгар, је слерди Кудайга балазынып турган Тынды алдыгар. Бу Тынла «Авва, Ада!» деп, кыйгырып жадыбыс. ¹⁶ Ол ок Тын бистинг тынла кожо бисти Кудайдын балдары деп керелейт. ¹⁷ Балдары болзобыс, Кудайдын берер болгонын аларыс. Мыны Христосло кожо аларыс. Оныла кожо шыралап турган болзобыс, Оныла кожо макталар инебис.

Келер өйдөги мак

¹⁸ Эмдиги шырабыс, бис алар макка көрө, неге де турбас деп бодоп турум. ¹⁹ Кудай Бойынын балдарын макка көдүрерин ончо жайалган энчикпей сакып жат ине. ²⁰ Кандый ла жайалган баштангы айалгазын бойынын күүниле эмес, Кудайдын табыла жылыткан. ²¹ Же жайалган иженет, бойы да өлүмнинг кулданыжынан жайымдалар деп, Кудайдын балдарынын жайымын ла магын үлежер деп.

²² Бис билер инебис, ончо жайалган эмдиге јетире кожо онтоп, кыйналып жат. ²³ Јаңыс та жайалган эмес, је бис те, Тыннан баштапкы үрендер алган бойлорыс, Кудай бисти качан балазынарын, эди-каныбысты жайым эдерин сакып, ичибисте онтоп жадыбыс. ²⁴ Бис иженип турганыста, аргадалганыс ол. Көрүп турганына иженип турган болзонг, ол ижемји эмес. Көрүп турган немеге кем иженер? ²⁵ Же көрбөй турган немеге иженгенисте, ол тушта чыдажып сакып жадыбыс.

²⁶ Анайда ок Тын да бисти, чине јок бойыбысты, тынгат. Бис билбес инебис, не деп, канайып мүргүйтенин. Же Тын Бойы сөслө чыгара айдып болбос эттире улу тынып, бис учун жайнап жат. ²⁷ Кудай жүректеристи шиндеп, Тыннын санаазын билер, ненинг учун дезе Тын агарулар учун Кудайдын табыла сурап жат. ²⁸ Бис билерис, Кудайды сүүп турган, Онын табыла кычырылган улуска ончозы јакшыга иштеп жат. ²⁹ Кудай озолодо билип алган улузын Бойынын Уулынын сүр-кеберине түнгей болзын деп темдектеп койгон, Онын Уулы көп карындаштар ортодо тун туулганы болзын деп. ³⁰ Озолодо темдектеп койгон улусты кычырып алган; кычырып алган улусты актап койгон; актап койгон улусты макка көдүрген.

***Христостын сүүжин
кем де айрып болбос***

³¹База нени айдар? Кудай бис учун болзо, кем биске удурат?
³²Ол Бойынын Уулын чеберлебей, ончобыс учун өлүмгө берип,
Оныла кожо биске ончозын сыйлап бербес беди? ³³Кудайдын
талдап алган улузын кем бурулап болор? Олорды Кудай актап жат.
³⁴Кем жаргылап болор? Өлгөн лө тирилген Христос Кудайдын он
жанында жүрүп, бис учун сурап жат.

³⁵Бисти Христостын сүүжинен кем айрып койор? Ачу-корон
бо, эмезе кысталан ба? Истежү бе, эмезе торо бо? Түрени бе, эме-
зе жеткер бе, эмезе кылыш па? ³⁶Бичилген жок беди:

«Сен учун бисти кажы ла күн өлтүредилер.

Бисти сойотон койлорго бодойдылар».

³⁷Je мыны ончозын бисти сүүп турган Кудайдын болужыла женип
жадыбыс. ³⁸Мен бүдүмжилү, өлүм де, жүрүм де, ангелдер де, өрөги
жандар да, эмди болуп турганы да, келер өйлөрдө дө болотоны,
кандый да ийде-күч, ³⁹тенгеридези де, алыс жердези де, жайалган-
нын бирүзи де бисти Христос Иисус Кайраканыстын Бойындагы
Кудайдын сүүжинен айрып болбос.

9

Кудай ла Онын калыгы

¹Христос алдында чынды айдадым, төгүндебей жадым. Онызын
Агару Тынга башкарткан санаам керелейт: ²меге сүрекей эрикчил,
жүрегимде токтобос сус. ³Каны жангыс карындаштарым учун мен
бойым каргышка калып, Христостон айрыткан болзом кайдадым.
⁴Олор Израильдин улузы: олорды Кудай балазынып алган, олорго
Бойынын магын ачкан, кереестер ле Жасак берген, Ого бажырып
жүрерин ле Бойынын сөзин берген. ⁵Олор улу адалардын калдык-
тары, олордын ортозынан кижичилеп Христос туулган. Ол ончо-
зынын үстинде турган, үргүлжи чакка алкышту Кудай. Аминь.

⁶Je бу Кудайдын берген сөзи күчин жылытып салган дегени
эмес. Израильден туулган ончо улус Израильдийи эмес ине.
⁷Анайда ок Авраамнын ончо калдыктары онын балдары эмес. Je
мынайда айдылган: *«Исаактан туулганы калдыгын деп адалар».*

⁸ Өскөртө айтса, жүк эт-каннан туулган балдар Кудайдын балдары эмес, же Онын берген сөзиле туулган балдар чын калдыктар деп бодолор. ⁹ Бат, берген сөс бу: *«Бу ок өйдө келерим, Сарра уулду болор»*.

¹⁰ Же бу ончозы эмес. Ревеккала база андый болгон. Ол бир кижиден – улу адабыс Исаактан эки уулду болгон. ¹¹⁻¹² Олор туулгалак, бир жакшыны эмезе бир жаманды эткелек болордо, Ревеккага айдылган: *«Жаан уул кичүзине жалчы болор»*. Анайып Кудайдын табы талдаш ажыра бүдет, бу талдаш эткен керектерден эмес, Онын кычырузынанг камаанду. ¹³ Бичилгенинче: *«Иаковты сүүй бергем, Исавты көрбөй баргам»*.

¹⁴ Айдарда, не деерибис? Кудай чын эмес эдет эмеш пе? Жок туру! ¹⁵ Ол Моисейге айткан ине: *«Быйан эдетениме, быйан эдерим, буурсайтаныма, буурсарым»*. ¹⁶ Онын учун ончозы кижининг күүнинен эмес, онын кичеенип турганынанг эмес, быйан эдип турган Кудайданг камаанду. ¹⁷ Ол Чийимде фараонго айдат ине: *«Сен ажыра күчимди көргүзерим, адым жер-үстинде жарлалар. Онын учун сени көдүргеним ол»*. ¹⁸ Анайдарда, Ол быйан эдейин дегенге, быйан эдет, катуландырайын дегенди, катуландырат.

Кудайдын чугулы ла быйаны

¹⁹ Сен меге айтпай кайдарын: «Ол база не учун бурулап турган? Онын табына кем удурлажар?» ²⁰ Же сен кем андый, кижиде, Кудайла сөс блаажарга? «Мени не керек андый эттин?» – деп, эдилген неме оны эткен кижиге айдар беди? ²¹ Той балкаштын узы бир чейинтиле чүмдү жыракы ла тегин жыракы эдер жангы жок по?

²² Кудай дезе Бойынынг чугулын ла күчин көргүзерге күүнзеп, Онын чугулын алып турган ла өлүмге жаргылаткан улуска килеп, узак чыдашкан. ²³ Ол анайда ок макка белетелген, Онын быйанын алып турган улуска Бойынынг магынынг байлыгын көргүзерге күүнзеген. ²⁴ Ол улус бис эдибис. Ол бисти жангыс та иудейлерден эмес, же кара жандуларданг да кычырып алган. ²⁵ Бу керегинде Ол анайда ок Осия жарчы ажыра айдат:

*«Менин эмес калыкты, Менин калыгым деп адаарым,
сүүбегенди, сүүгеним деп адаарым.»*

²⁶ *Менин калыгым эмезигер деп айдылган жерде
олорды тирү Кудайдын уулдары деп адагылаар»*.

²⁷ Исаия дезе Израиль керегинде жарлап жат: *«Израильдинг уулдарынынг тоозы талайдынг кумагынды да болзо, жүк арткан-калганы»*

аргадалар. ²⁸ Кайракан жерде Бойынын сөзүн жылгыр ла жана баспай бүдүрүп койор». ²⁹ Исаиянын озолодо айтканынча: «Саваоф Кайракан калдыктарыска килебеген болзо, Содомдый болор, Гоморрага түнгейлежер эдибис».

Христос – бүдүрилтер таш

³⁰ Айдарда, не деерибис? Акту болорго жүткүбеген кара жандулар акталгандар, Кудайга бүткени ажыра акталгандар. ³¹ Израильдин улузы десе, Жасак ажыра акту болорго жүткүп, бого јединип болбогондор. ³² Ненин учун? Бүткени ажыра эмес, эткен керектери ажыра акту болорго жүткүгендери учун. Олор бүдүрилетен ташка бүдүрилгендер. ³³ Бичилгенинче:

*«Бат, Сиондо таш салып жадым – ого бүдүрүлгилеер,
кайа-таш салып жадым – онон улам жыгылгылаар.
Је Ого бүдүп турган не ле кижиге уйатту болбос».*

10

¹ Карындаштар! Израильдин улузы аргадалзын деп, бастыра жүрегимнен күүнзеп, олор учун Кудайга мүргүп турум. ² Олор Кудайга чындык болорго сүрекей күүнзейдилер деп, керелеп турум, је мыны Ого не јараарын билбей эдип жадылар. ³ Онын учун Кудай улусты канайда актап турганын билбей, акту болорго бойлоры јединерге ченежип, Ол актазын деп, Ого бакпагандар. ⁴ Христос – ол Жасактын бүдүп калганы. Ол бүдүп турган кажы ла кижини актайт.

⁵ Моисей Жасак ажыра акту болоры керегинде бичийт: *«Жасактын јакыталарын бүдүрген кижии жүрүм жүрер»*. ⁶ Бүткени ажыра акту болоры керегинде Чийим мынайда айдат: *«Христосты јерге экелерге, тенериге кем чыгар деп, бойынды сураба»*. ⁷ Ол эмезе: *«Христосты өлгөн улус ортодон өрө алып чыгарга, алыс јерге кем түжер?»* – деп. ⁸ Чийим не дийт? –

*«Кудайдын сөзи сеге јуук,
ол тилинде ле жүрегинде».*

Улус бүтсин деп, бис јарлыктап турган сөс бу. ⁹ Иисус – ол Кайракан деп, тилинле јарлап, Оны Кудай тиргискен деп, жүрегинле бүдер болзонг, аргадаларын. ¹⁰ Акталайын деп, жүрегиле

бүдөдилер, аргадалайын деп, тилиле жарлайдылар. ¹¹ Чийим айдат ине:

«Ого бүдүп турган не ле кижиге уйатту болбос».

¹² Иудей ле еллин ортодо башказы жок, ненин учун десе ончозынын Кайраканы жангыс, Ого баштанып турган кажы ла кижиге Ол Бойынын байлыгынан берип жат. ¹³ Кайраканга баштанган кажы ла кижиге аргадалар ине.

Израиль Сүүнчилү Жарды алынбаган

¹⁴ Же Кемге бүтпей турган, Ого канайып баштанат? Кем керегинде укпаган, Ого канайып бүдет? Жарлыктап турган кижиге жокко канайып угат? ¹⁵ Ийилбезе, канайып жарлыктайт? Чийим айдат: *«Сүүнчилү Жар жарлап базып жүрген улус кандый кеен.»* ¹⁶ Же Сүүнчилү Жарды ончо улус бойына алынбаган. Исаия айдат ине: *«Кайракан! Бис айткан сөстөрдү угала, кем бүткен?»*

¹⁷ Анайдарда, кижиге Жарды угуп турганда, бүдүп баштайт, Христос жарлалып турганда, угат. ¹⁸ Же мен сурайдым: «Олор укпады эмеш пе?» Уккан эмей! Бичилгенинче:

*«Олордын үни жер-үстине жайылган,
олордын сөстөри орчыланнын кыйузына жеткен».*

¹⁹ База сурайдым: «Израиль билбеди эмеш пе?» Моисей баштапкы болуп айткан:

*«Калык эместер ажыра слерди күнүркедерим.
Санаа-укаазы жок калык ажыра слерди ачындырарым».*

²⁰ Исаия да чике айдат:

*«Мени бедиребеген улус Мени таап алды,
Мени сурулабаган улуска ачылдым».*

²¹ Израиль керегинде айдат: *«Бакпас, кедер калыкты кычырып, кере түүжине колым сундым».*

11

Кудай Бойынын калыгын жектебеген

¹ Анайдарда, сурап турум: Кудай Бойынын калыгын жектеп койды эмеш пе? Жок туру! Мен бойым да Израильдин кижизи, Авраам калдыгы, Вениамин угынан болорым. ² Озолодо билер болгон калыгын Кудай жектебеген. Ол эмесе Илия Кудайга баштанып,

Израильге комудап турарда, Чийим не деп турганын билбезигер бе? — ³«*Кайракан! Жарчыларыңды өлтүрдилер, тагылдарыңды жемирдилер; мен жангыскан арттым, менин де тынымды бедиреп жадылар*».

⁴Кудай ого нени ачкан? — «*Ваалдын алдына чөгөдөбөгөн жети мун эрди Бойыма чеберлеп алдым*». ⁵Анайып эмди де, Кудай Бойынын жакшылыгыла талдап алган арткан-калганы чеберлеп алган. ⁶Олор жакшылыкка талдалган болзо, эткен керектериле талдалбаган. Онон башка, жакшылык чын эмес болор эди.

⁷Айдарда, не? Израиль нени бедиреген, ого јединбеген. Јүк талдалган улус ого јединген, арткан улус — катуланган. ⁸Бичилгенинче:

*«Кудай санааларын өчөмиктеп, жүректерин мокорткон.
Бу да күнге жетире көстөри көрбөй јат,
кулактары укпай јат».*

⁹Давид те айдат:

*«Тойлоп-јыргаганы ологго тузак, чакпыдагы јем болзын,
бу учун олог јыгылзын, кезедү алзын;*

¹⁰*көрбөскө, көстөри карачкылансын,
арка-белдери жүргүлжиге бүгүлип калзын».*

¹¹Анайдарда, сурап турум: олог чек јыгыларга, бүдүрилди эмеш пе? Јок туру! Је ологдын јыгылганы кара јандуларга аргадаш экелген, ол ажыра Израиль күнүркезин деп. ¹²Ологдын јыгылганы телекейге байлык экелип турган болзо, түрегени кара јандуларга байлык экелип турган болзо, анчада ла орныкканы оног көп байлык экелер.

¹³Слерге, кара јандуларга, айдадым: Кудай мени кара јандуларга ийгени учун, Ол макталзын деп, бастыра күчимди саларым.

¹⁴Айса болзо, каны жангыс карындаштарымды күнүркедип, кезигин аргадап болорым. ¹⁵Ологдын јектелгени телекейди Кудайла јараштырган болзо, Кудай јуудып алза, не болор? Өлгөндөргө жүрүм болор. ¹⁶Калаштын баштапкы бөлүги агару болзо, ончо калаш агару; тазыл агару болзо, будактары да агару.

¹⁷Май-агаштын кезик будактары сынып калган. Сен, јерлик май-агаштын корбозы, ологдын ордына кондырылган. Сен тазылла бирлик боло берип, май-агаштын јулугыла азыранып јадың. ¹⁸Айдарда, бу будактар алдында мактанба. Сенде мактанар шылтак јок, ненин учун дезе тазылдан сен тудунып јадың, тазыл сенен тудунып турган эмес.

¹⁹ Сен айдарың: «Мени кондырылзын деп, будактар сындырылган». ²⁰ Якшы. Олор бүтпеген учун сындырылган, сен бүдүп турганың учун жүрүп жадын. Анайдарда, оморкобо, же коркып жүр. ²¹ Кудай агашта өскөн будактарга килебеген болзо, сеге килеер деп сананып туруң ба?

²² Анайдарда, Кудай якшы ла кату болгоңун көрүп жадын. Ол түжүп калганга кату, же сеге якшы. Оның якшызында жүрүп турган болзон, Ол сеге якшы. Оноң башка, сен де кезе чабыларың. ²³ Же байагылар да бүде берзе, кондырылар, оморды ойто кондырар күч Кудайда бар. ²⁴ Сен ар-бүткенинче жерлик май-агаштан кезе чабылып, якшы май-агашка ар-бүткенге удур кондырылган болзон, анчада ла төрөл будактарга бойының агажына кондырыларга женил болор.

²⁵ Бойыгар керегинде бийик сананбагар деп, бу жажытты билип алыгар деп турум, карындаштар: кара жандулардың Кудай темдектеп койгон тоозы Ого келбегенче, Израильдин улузы кезек өйгө катуланган. ²⁶ Анайдарда, бастыра Израиль аргадалар, бичилгенинче:

*«Сионноң Жайымдаачы келип,
Иаковтон кинчекти ырадар.*

²⁷ *Кинчектерин чечсем,
олорго бу Мениң керезим болор».*

²⁸ Олор Сүүнчилү Жарды алынбай, слерге болуп Кудайдың өштүлери болуп жадылар, же омор Кудайдың талдап алган калыгы болуп артып жадылар, ненин учун дезе оморды Кудай улу адаларга болуп сүүп жат. ²⁹ Ол Бойына кычырып алган улус керегинде шүүлтезин кубултпай жат, оморго берген сыйларын кайра албай жат.

³⁰ Слер де качан да Кудайга уккур эмес болгоңыгар, же эмди, омордың уккур эмезинен улам, Ол слерге быян эткен. ³¹ Эмди омор до уккур эмес, Кудай слерге быян эткени чилеп, бойлорына да быян этсин деп. ³² Ончо улуска быян эдерге, ончозын Кудай уккур эместин олжозына алган.

³³ Э-э, Кудайдың байлыгы кандый улу, ойгоры ла билими кандый терен! Оның шүүлтелерин шингдеер, Оның жолдорун аайлаар арга жок. ³⁴ *Кайраканның санаазын кем билип алган? Ого кем жөн айдып берген?* ³⁵ *Кайра жандырсын деп, Ого кем нени-нени берген бе?* ³⁶ Ончозын Ол жайаган ине, ончозы Оның шылтузында ла Ого болуп жүрет. Ого үргүлжи чакка мак. Аминь.

12

Кудайга учурлалган жүрүм

¹Анайдарда, карындаштар, Кудайдын буурсаганына болуп жайнап турум: агару ла Кудайга жараар тирү тайылганы чылап, эди-каныгарды Ого беригер. Ого анайып бажырганыгар чын болор. ²Бу телекейге эптешпегер, же санаагарды жаңыртып, бойыгарды кубултыгар. Анайып, Кудай слерден нени күүнзеп турганын, не Ого жакшы, не жарап турганын, Онын толо кеми не болгонын билип аларыгар.

³Меге берилген жакшылыкка кажыгарга ла айдып турум: бойыгар кандый болгоныгардан бийик сананбагар. Карын, кажыгарга ла Кудайдан бүдери канча кире берилгенинче кеминде сананыгар. ⁴Бистин бир эт-каныбыста көп үйелер бар, же олар ончозы бир түней керек этпей жат. ⁵Анайып бис те: бис көп тө болзобус, Христостын Бойында – бир эт-кан, же бойы бойыбыска үйелер болуп жадыбус. ⁶Кудай Бойынын жакшылыгыла биске башка-башка жайалталар берген. Кемге Кудайдын сөзин айдары берилген, бүдери канча кире берилгенинче айтсын. ⁷Кемге карындаштарга болужары берилген, болушсын. Кемге үредери берилген, үретсин. ⁸Кемге көкүдери берилген, көкүтсин. Кемге үлежер жайалта берилген, ачык-жарык үлешсин. Кемге жан берилген, кичеенип башкарсын. Кемге быйан эдери берилген, мыны жакшы күүн-санаалу этсин.

⁹Сүүжигер ару болзын. Жаманды көрөр күүнигер жок болзын, жакшыдан тудуныгар. ¹⁰Бой-бойыгарды карындаштар чылап эрке сүүгер, бой-бойыгарга баштапкы болуп күндү эдигер. ¹¹Мында жаантайын кичеенкей болугар, тынла жалбыштаныгар, Кайраканга жалчыланыгар. ¹²Ижемји слерге сүүнчи экелзин. Ачу-корондо чыдамкай болугар, жаантайын мүргүгер. ¹³Кудайдын улузы не-немеден тутакту жүрзе, үлежигер, күндүзек болугар. ¹⁴Слерди истеечилерди алкагар. Алкагар, кармабагар. ¹⁵Сүүнип жүргендерле кожо сүүнигер, ыйлап жүргендерле кожо ыйлагар. ¹⁶Бой-бойыгарга санаагар жаңыс болзын, улуркабагар, же жобожыган улуска тартылыгар, бойыгарды ойгор деп сананбагар. ¹⁷Кемге де жаман учун жаманды бербегер. Ончо улус алдында жакшыны эдерге кичеенигер.

¹⁸ Аргалу болзогор, ончо улусла амыр жүрүгөр. ¹⁹ Бойыгар учун өчүркебегер, кару улусым, Кудайдын чугулына жер беригер. Бичилген жок беги: «*Мен өч аларым, Мен жандыра берерим*» – деп, Кайракан айдат. ²⁰ Карын, *өштүн аштап турган болзо, азыра, суузап турган болзо, суу ичир. Мынайда эдип, онын бажына костор жуурын.* ²¹ Жаманга жеңдирбе, же жаманды жакшыла жең.

13

Жанга багары

¹ Кажы ла кижини жангарга баксын, ненин учун дезе Кудай тургуспаган жан жок. Бар жангарды ончозын Кудай тургускан. ² Онын учун жанга удурлашкан кижини Кудайдын тургусканына удурлажып турганы ол. Удурлажып турганы, бойлорун жаргыга түжүрөт. ³ Жакшыны эдип жүргөн улус эмес, жаманды эдип жүргөн улус жангардан коркып учурлу. Жаннан коркыбайын деп турган болзон, жакшыны эт, ол сени мактаар. ⁴ Жанга отурган кижини Кудайдын жалчызы ине, ол сего жакшыны эдерге иштеп жат. Жаманды эдип жүргөн болзон, коркы: ол кылышты тегин алып жүрбей жат. Ол Кудайдын жалчызы, жаманды эдип жүргөн улустун жаргызын эдет. ⁵ Онын учун жангарга багар керек, жангыс та кезедү аларым деп коркып эмес, же жүрек айдып турганыла багар керек. ⁶ Мынын учун калан да төлөйдигер. Олор Кудайга жалчыланып, жаантайын молжулу керегин бүдүрөт ине.

⁷ Кажызына ла нени беретен, оны беригер: кемге калан, – ого калан, кемге албан, – ого албан, кемнен коркыйтан, коркыгар, кемге күндү эдетен, эдигер.

Сүүш – ол Жасакты бүдүрери

⁸ Кемге де, нени де төлүлү болбогор. Сок жангыс төлүгөр бой-бойыгарды сүүйтен төлү болзын, ненин учун дезе өскө кижини сүүп турганы, Жасакты бүдүргени ол. ⁹ Жакылталар: *чайдам кылымба, өлтүрбө, ууры этпе, өскө кижинийин күүнзебе* – булар ла өскөлөри де бу сөстөрдө салынган ине: «*Бойынды бойын сүүгендий, жуугынды сүүп жүр*». ¹⁰ Сүүп турган кижини жуук кижизине жаманды этпес. Онын учун сүүри – ол Жасакты бүдүрери.

¹¹ Анайда эдигер, ненин учун дезе слер эмдиги өйди билеригер: слерге уйкудан ойгонор өй келген. Бис бүде берген туштазына

көрө эмди аргадалатан күнибис жуук. ¹²Түн өдүп калды, түш жууктап келди. Анайдарда, карачкынын керектерин таштап, жарыктын мылтык-жепселин кийели. ¹³Бойыбысты түштин жарыгында чылап тудуналы: ыргабайлы, аракыдабайлы, балыр, кал кылык кылынбайлы, өөркөшпөйли, күйүнбейли. ¹⁴Куйагаар Иисус Христос Кайракан болгой. Эт-канды кичееп, онын кычазын бүдүрбегер.

14

Бой-бойгарды жаргылабагар

¹Кудайга бүдеринде чинези жетпей турган кижини бойыгарга жуудып алыгар, көрүм-шүүлтези керегинде оныла сөс блаашпагар.

²Кезик кижини ончозын жиирге жараар деп бүдет, чине жоги, жагыс маала-ажын жийт. ³Жип турганы, жибей турганды жаман көрбөзүн. Жибей турганы, жип турганды жаргылабазын, ненин учун десе оны Кудай жуудып алган. ⁴Өскө кижинин жалчызын жаргылайтан сен кем андый? Ол жакшы эдет пе, бүдүрилет пе, онызын бийи билер. Бүдүрилзе, ол ойто тургузылар, ненин учун десе бийде оны тургузар күч бар.

⁵Кезик кижини бир күн арткан күндерден аңылу деп бодойт. Өскө кижиге ончо күндер түнгей. Кажы ла кижини ого бойынын санаазы билип турганыла этсин. ⁶Күндерди аңылап турган кижини Кайраканга болуп аңылайт. Курсак жип турган кижини Кайраканга болуп жийт, ненин учун десе Кудайга алкыш-бийанын айдат. Курсак жибей турган кижини Кайраканга болуп жибей, Кудайга алкыш-бийанын айдат. ⁷Кемибис те бойына болуп жүрбейт, кемибис те бойына болуп өлбөйт ине. ⁸Жүрген болзобус, Кайраканга болуп жүрүп жадыбус. Өлүп жаткан болзобус, Кайраканга болуп өлүп жадыбус. Анайдарда, жүргенис пе, өлүп жатканыс па, — бис Кайракандыйы. ⁹Онын учун өлгөн дө, тирү де улусты бийлеерге, Христостын өлгөнү ле тирилгени ол.

¹⁰Сен десе карындажынды не жаргылайдын? Эмезе сен? Карындажынды не жаман көрүп жадын? Ончобус Кудайдын жаргызы алдына турарыбус. ¹¹Бичилген жок беде: «*Мен бар, — деп, Кайракан айдат, — Менин алдыма кажы ла тизе чөгдөдөр, кажы ла тил Мени Кудай деп, ачыгынча айдар*». ¹²Анайдарда, кажыбус ла бойы учун Кудайдын алдына каруу берер. ¹³Онын учун бойы бойыбысты

жаргылабайлы. Карын, карындажыска бүдүрилер эмесе жыгылар шылтак болбойлы деп сананыгар.

¹⁴ Мен билерим, меге Иисус Кайракан бүдүмжи берип жат: ончо неме бойы алдынан ару эмес болбой жат. Же кандый бир немени ару эмес деп бодогон кижиге ол ару эмес. ¹⁵ Кандый бир курсакты жип, мынызыла карындажынды өөркөдип турган болзон, сен сүүш айтканынча этпей жадын. Анайып курсагынла карындажынга жаман эдип жадын, Христос бу карындажын ок учун өлгөн ине. ¹⁶ Жакшы деп бодогоноорды кижиге жамандабазын. ¹⁷ Кудайдын Каандыгы ол ичип-жийтени эмес ине. Же ол – Агару Тын ажыра берилип турган чындык, амыр ла сүүнчи. ¹⁸ Христоско мынайда жалчыланып турган кижиге Кудайга жарап жат, оны улус жарадып жат.

¹⁹ Анайдарда, биске амырды экелип, бой-бойыбысты тынгыдып турганга жүткүйли. ²⁰ Кудайдын эдип турганын курсакка болуп буспа. Ончо курсак ару. Же өскө кижини бүдүрилтип жип турган кижиге жаман. ²¹ Карындажынды бүдүрилтип турган болзо, эт жибезен, аракы ичпезен, өскөзин де этпезен торт.

²² Бүдүп турган болзон, бойында бойын Кудайдын алдында бүт. Чын деп бодогонун эдип, бу учун бойын жаргылабай турган кижиге кежиктү болгоны ол. ²³ Эренистелип, же курсакты жип турган кижиге жаргылайт, ненин учун десе ол мыны бүтпей эдет. Бүтпей эдип турган ончо неме – ол кинчек*.

15

Бойыгарга жараарынча этпегер

¹ Бис, Кудайга бүдеринде күчтү улус, бүдеринде чине жок улустын жүгин апарыжар учурлу, бойыска жараарынча этпес учурлу. ² Кажыбыс ла жуук кижибиске жараарынча эдип, ол Кудайга бүдеринде өссин деп, ого жакшыны эдер учурлу. ³ Христос то Бойына жараарынча этпеген, карын, бичилгенинче: *«Сени жамандаган улустын жамандажы Меге түшкен»*.

⁴ Башкыда ончо бичилгени бисти үредерге бичилген. Бис олодон чыду ла көкүдү алып, ижемжибисти жылытпазыбыс. ⁵ Чыду ла

* Синод көчүриштеги 24-26 үлгерлер көп жебрен түрбектерде чилеп, 16-чы бажалыктын учунда берилет.

көкүдү берип турган Кудай дезе, Христос Иисуска жараарынча, санаагарды жангыс этсин, ⁶ санаагар жангыс болуп, бир үнле Кудайды, Иисус Христос Кайраканыстын Адазын, мактазын деп.

⁷ Онын учун Кудай макталсын деп, слерди Христос жуудып алганы чылап, бой-бойыгарды жуудып туругар. ⁸ Кудайдын чындыгына болуп Христос иудей калыкка жалчы боло бергенин слерге айдып турум. Анайып Ол улу адаларга берген сөсти бүдүрген. ⁹ Кара жандуларга дезе, олор Кудайды мактазын деп, быйан эдип жалчы боло берген, бичилгенинче:

*«Онын учун Сени кара жандулар ортодо мактаарым,
Сеге сарындар сарнаарым».*

¹⁰ База айдылган:

«Онын калыгыла кожо жыргагар, кара жандулар!»

¹¹ База:

*«Кайраканды мактагар, ончо кара жандулар!
Оны макка чыгарыгар, ончо калыктар!»*

¹² База Исаия айдат:

*«Ол Иессейдин тазылынан чыгып,
калыктарды башкарага келер.
Ого калыктар иженер».*

¹³ Ижемји берип турган Кудай Ого бүткенигер ажыра слерди не ле сүүнчиле, амырла толтырсын, Агару Тыннын күчиле ижемжигер там көптөзин деп.

Павелдин ижи

¹⁴ Бойым да слерге бүдүмжилү, карындаштарым: слер жакшыла толо, ончозын билип, бой-бойыгарды үредер аргагар бар. ¹⁵ Же мен слерге бир кезик немелерди эске алындырарга тидим бичидим, ненин учун дезе Кудайдан меге берилген жакшылыкка ¹⁶ Христос Иисустын абызы болуп, кара жандулар ортодо абыстап, Сүүнчилү Жар жарлап жадым. Олор Агару Тынга учурлалып, Кудайга жаарар тайылга боло берзин деп, мыны эдип жадым.

¹⁷ Анайдарда, Кудайга эткен керектеримле Христос Иисус ажыра мактанар аргам бар. ¹⁸ Кара жандуларды Кудайга уккур болорына экелерге, Христос мен ажыра нени эткен, жүк оны тидим айдып жадым. Ол мыны сөслө, керекле, ¹⁹ билдилердин ле кайкалдардын күчиле, Кудайдын Тынынын күчиле эткен. Анайып Иерусалимнен ала Иллирикке жетире Христостын Сүүнчилү Жарын жарлыктаар

аргалу болгом. ²⁰Айла, Христостын адын улус уккалак јерлерде јарлыктаарга кичеенгем, өскө кижил салган төскө неме тутпайын деп, ²¹бичилгенинче:

*«Христос керегинде кемдерге јарлалбаган, олој көрөр,
кемдер укпаган, олој аайлаар».*

²²Слерге көп катап келерге санангам, је јүзүн-башка шылтактардан улам келишпеген. ²³Эмди, бу ороондордо мен јарлыктабаган јер артпаган учун, слерге көп јылдардын туркунына келерге күүнзегеним учун ²⁴Испания јаар атанып, слерге келерим. Слерле јолој көрүжерим деп, иженип турум. Бир кезек өйгө дө болзо слерле кожо болуп, сүүнип алзам, оноң ары барарга мени јолго шыйдырыгар.

²⁵Эмди агаруларга болужайын деп, Иерусалим барып јадым.

²⁶Керек неде дезе, Македониянын ла Ахаиянын серкпелери Иерусалимдеги јокту агаруларга болуш јетирерге күүнзегендер. ²⁷Мыны бойлоры эдерге күүнзегендер. Је олој мыны эдер учурлу болгон. Иудейлер Тыннан берилген байлыкка өскө калыктарла үлешкен болзо, өскө калыктар олојго јердеги байлыкка болужар учурлу.

²⁸Бу јақылтаны бүдүрип, јууганымды олојго јетирзем, Испания јаар атанып, јолој слерди табарарым. ²⁹Слерге келзем, Христостын алкыжын толтыра экелерим деп, билип јадым.

³⁰Иисус Христос Кайраканыска болуп, Агару Тын берип турган сүүшке болуп слерди сурап турум, карындаштар: мен учун Кудайга мўргүп, менин тартыжуумда мениле кожо болугар. ³¹Ол мени Иудейдеги бүтпестерден айрызын деп, Иерусалимге јалчыланып эткенимди ондогы агарулар јаратсын деп, ³²Кудайдын табы болзо, мени слерге сүүнчилү келип, слерле кожо амырап алзын деп мўргүтер. ³³Амырдын Кудайы ончогорло кожо болгой. Аминь.

16

Эзен айттырыштар

¹Слерди Фивала таныштырып турум. Ол бистинг эјебис, Кенхреадагы серкпенин болушчызы. ²Оны агарулар чылап, Кайраканын улусы чылап јуудып, немеден тутакту болзо, болужыгар. Ол бойы көп улуска, меге де болушкан.

³Прискиллага ла Акилага эзен айдыгар. Олој мениле кожо Христос Иисуска иштеп јүрген улус. ⁴Олојдын јүрүми мен учун

жеткердин алдында болгон. Олорго жангыс та мен эмезим, је жүзүн-башка калыктардын ончо серкпелери быйанду. ⁵Анайда ок олордын айлындагы серкпеге эзен айдыгар.

Сүүген Епенет карындажыма эзен айдыгар. Ол Асияда Христоско бүткен баштапкы кижиге болор.

⁶Мариамга эзен айдыгар. Ол слерге көп иштеген.

⁷Угы жангыс Андроникке ле Юнияга эзен айдыгар. Бу улус мениле кожо кижендү болгондор. Олор апостолдор ортодо жарлу улус, менен озо Христостыйы боло бергендер.

⁸Кайраканнын Бойында сүүген Амплий карындажыма эзен айдыгар.

⁹Бисле кожо Христоско иштеп жүрген Урбанга, база сүүген Стахий карындажыма эзен айдыгар.

¹⁰Христоско чындык болгоны ченелген Апеллеске эзен айдыгар. Аристовулдын айылдагы улузына эзен айдыгар.

¹¹Угы жангыс Иродионго эзен айдыгар. Наркисстинг айлындагы улузынан Кайракандыйы болгондорго эзен айдыгар.

¹²Трифенага ла Трифосага эзен айдыгар. Бу үй улус Кайраканга көп иштеген эдилер. Сүүген Персида эжебиске эзен айдыгар. Ол база Кайраканга көп иштеген эди.

¹³Кайракан талдап алган Руфка, база менин де энейим боло берген онын энейине эзен айдыгар.

¹⁴Асинкритке, Флегонтко, Ермга, Патровко, Ермийге ле олорло кожо жүрген өскө дө карындаштарга эзен айдыгар.

¹⁵Филологко, Юлияга, Нирейге ле онын эезине, Олимпанга ла олорло кожо жүрген ончо агаруларга эзен айдыгар.

¹⁶Бой-бойыгарла агару окшошло эзендежигер.

Слерге Христостын ончо серкпелери эзен айдып турулар.

¹⁷Слерди сурап турум, карындаштар: слер алган үредүге удурлажып, слерди бөлүп, бүдеринде буудак эдип турган улустан чеберленигер ле олордон кыйыжыгар. ¹⁸Андый улус Христос Кайраканьска эмес, боро кардына болуп иштеп жадылар. Олор тату, жараш сөстөр айдып, сүмеленип билбес улусты аскырадылар. ¹⁹Кайраканга уккур болгоныгарды ончо улус билер. Онын учун слер учун сүүнип турум. Же якшы керектерге ойгор болугар, жаман керектерге ару болугар деп күүнзейдим. ²⁰Амырдын Кудайы саадабай будыгардын алдына сатананы жыга бассын. Иисус Кайраканьстын якшылыгы слерле кожо болгой.

²¹Слерге мениле кожо иштеп жүрген Тимофей, угы жангыс Луций, Иасон ло Сосипатр эзен айдып турулар.

²²Бу самараны бичип алган мен де, Тертий, слерле Кайракан ажыра бирлик бойым, слерге эзен айдып турум.

²³Слерге Гайй эзен айдып туру. Ол мени ле ончо серкпени бойынын айлында жуудып алган кижиге болор.

Слерге каланын керектерин башкарып турган Ераст ла Кварт карындаш эзен айдып турулар*.

²⁵Кудайды алкайлы! Сүүнчилү Жарым ажыра, Иисус Христостын Жары ажыра чактарда жажырылган жажытты ачып, Ол слерди тынгыдар аргалу. ²⁶Же эмди ончо калыктар Кудайга багып, бүүде берзин деп, бу жажыт жарчылардын чийимдери ажыра мөнгү Кудайдын жакарганыла ачылган. ²⁷Ого, сок жангыс ойгор Кудайга, Иисус Христос ажыра үргүлжи чакка мак! Аминь.

* Кезик жебрен түрбектер 24-чи үлгерле божойт: «Иисус Христос Кайраканыстын жакшылыгы слерле кожо болгой. Аминь».